

Hinnang 2009/2010 gripihooajale

Eestis haigestus lõppeval hooajal grippi hinnanguliste arvestuste järgi 124 000 inimest. 29. mail kinnitas TKI nakkushaiguste labor esimese uue gripiviiruse A(H1N1). Sellest ajast kuni septembrini registreeriti üksikuid uue gripi haigusjuhte. Suurem osa haigestunutest said nakkuse välisreisil. Riigisisest levikut sel ajavahemikul Eestis ei olnud. Vanusrühmade järgi haigestusid enim 15 kuni 44 aastased.

Gripilaine jõudis Eestisse oktoobri lõpus

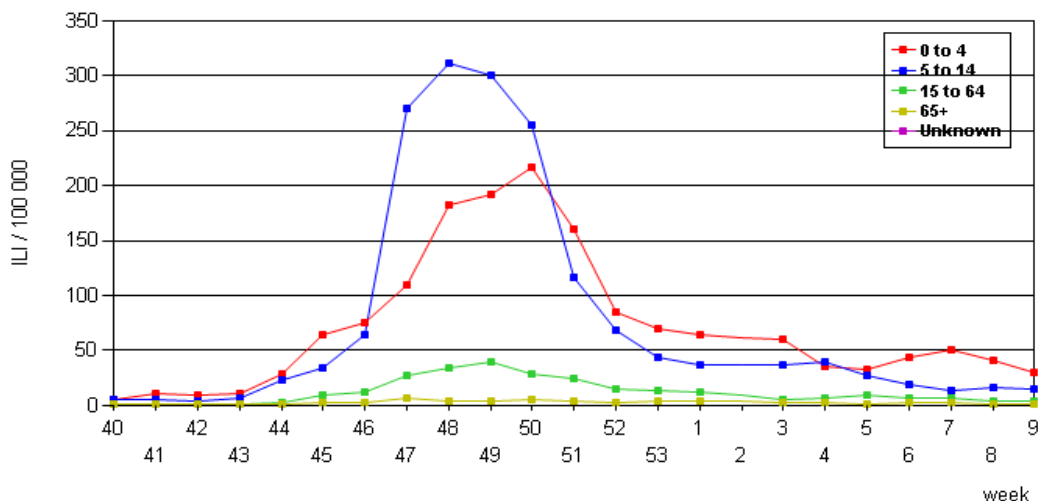
Erinevalt varasematest aastatest algas gripihooaeg sel sügis-talvisel perioodil kaks kuud varem. Sügisele mitteomaselt kasvas ülemiste hingamisteede viirusnakkustesse haigestujate arv varasemaga võrreldes 40% ulatuses, grippi haigestujate arv kahekordistus. Novembri algusest hakkas haigestunute arv kasvama - esimesel kahel nädala kasvas haigestunute arv mõlemal nädalal 60 protsenti, edasi kasvutempo langes.

Esimene detsembri nädal näitas, et haigestumine hakkas vaibuma, kuid haigestumise intensiivsus püsis ikkagi kõrgel tasemel kuni märtsini.

Esimesena haigestusid grippi lapsed. Koolilaste haigestumise kõrgpunkt oli kaks nädalat varem kui mudilastel. Seda tõestasid ka puudumiste aruanded koolidest ja lasteaedades.

Haigestumise kõrgperioodil ulatus koolist puudumiste arv kuni 65%-ni, kõrgeim oli 48. nädalal. Paralleelselt hakkas tõusma puudujate arv lasteaedades, mis jõudis kõrgpunktini kaks nädalat hiljem, 50. nädalaks. Puudujate osakaal jäi kõrgperioodil 50% piiridesse.

Gripi haigestumine vanusrühmade järgi

Haigestunute vanuseline jaotus

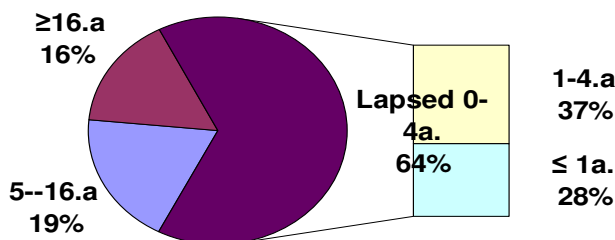
Haigestunute vanuseline struktuur oli erinev: ligi 60% uue gripi juhtudest registreeriti alla 20-aastastel isikutel, vanemate inimeste (üle 65-aastaste) osakaal oli haigestunute hulgas tunduvalt väiksem. Kinnitust leidis arvamus, et vanematel inimestel säilib teatud immuunsus pandeemilise viiruse vastu.

Haigestunute seas olid 18,6 % lapsed vanuses kuni 5 aastat, 32,6% - lapsed vanuses 5-15 aastat; 45,9% - täiskasvanud vanuses 15-64 ning 2,9% vanemad inimesed. Haiguse kulgu oli raskem lastel.

Novembrist 2009 kuni märtsini 2010 vajas intensiivravi 149 gripidiagnoosiga patsienti, neist 125 olid lapsed vanuses kuni 16 aastat, neist omakorda 97 last kuulusid vanusrühma 0 – 5, alla aastaseid oli 41. Täiskasvanuid oli intensiivris 24 ja üle poole neist olid 65 aastat või vanemad.

149 intensiivravi vajanud patsiendist said läbi maski hapnikuravi või olid juhtival hingamisel kokku 62 inimest. Neist 40 olid lapsed vanuses kuni 16 aastat ja neist omakorda 15 alla aasta vanused.

Intensiivravi vajanute vanuseline struktuur

Gripiga seotud surmajuhud

Kokku on surnud 21 inimest, neist kümme olid üle 65-aastased, vanuses 28 - 64 suri kaheksa inimest ja kolm olid lapsed (vanuses 3, 13 ja 14.a.).

Nende andmete alusel oli suremus Eestis lõppenud gripihooajal 100 000 elaniku kohta 1,56.

Lahanguproove uuriti uuele gripile kokku 51 korral, neist 17 olid positiivsed, neljal juhul diagnoositi gripp haige eluajal.

KOKKUVÕTE

1. Eeldatavalt ringlevad 2010/2011 sügis-talvel erinevad A- ja B-gripiviiruse tüved, kuid kõikidest ringlevatest gripiviirustest domineerib tõenäoliselt pandeemiline gripiviirus A/H1N1. Seni pole täheldatud olulisi muutusi pandeemilise gripiviiruse A/H1N1 antigeenses struktuuris. Lõunapoolkeral, kus on praegune sügis-talvine tõus, jääb pandeemiline H1N1 viirus domineerivaks, kuid haigestumise aktiivsus erineb regiooniti ja on varasemast väiksem, arvestades teatud immuunsuse kujunemist elanikkonna hulgas.

(WHO Pandemic (H1N1) 2009 - update 94, aprill 2010)

2. 2010/2011 sügis-talvel on tõenäoline pandeemilise gripiviiruse epideemiline levik ka Eestis ning enimohustatud on jätkuvalt lapsed. Raskekujuliste vormide tekkimise oht on suurem lastel ja täiskasvanutel vanuses 65 ja üle selle. Arvestada tuleb, et elanikkonna hulgas on endiselt suur hulk mitte-immuunseid inimesi sh neid, kes pole haigust põdenud ega haiguse vastu vaksineeritud. Kõikidest 0 - 4 aastastest lastest põdes grippi 19,6%, 5-14 aastastest

lastest põdes 19,4%, täiskasvanutest vanuses 15-65 aastat haigestus 3,9%, üle 65-aastastest haigestus 0,95%.

3. Muutusi pandeemilise gripiviiruse geneetilises ja antigeenses struktuuris ja selle tõttu patogeensuses ei saa välistada

Soovitused elanikkonnale

1. Seni pole Maailma Terviseorganisatsioon (WHO) gripipandeemiat tühistanud.

Pandeemilise gripi vaktsiinid (sh Celvapan ja Pandemrix) on efektiivsed pandeemilise gripiviiruse A/H1N1 tüve vastu lähema 6-10 kuu jooksul.

Seoses eeltooduga soovib Terviseamet elanikel end jätkuvalt vaktsineerida pandeemilise gripi vastu. Vaktsineerimine on riskirühma kuuluvatele inimestele endiselt tasuta, teiste puhul on tervishoiuteenuse osutajal õigus vaktsineerimise teenuse eest küsida kuni 67 krooni.

2. Maailma Terviseorganisatsioon on soovitanud lisada 2010/2011 hooajalise trivalentse gripivaktsiini koostisse ka pandeemilise gripiviiruse A/H1N1 vaktsiiniviiruse tüvi. Hooajaline gripivaktsiin on tavapärastel kättesaadav alates septembrist. Hooajalise gripi vastu vaktsineerimist riik ei rahasta ning vaktsineerimine toimub patsiendi enda kulul.

3. Seoses iga-aastase gripihooaja algusega lõunapoolkeral soovib WHO kõigil reisijatel end eelnevalt vaktsineerida monovalentse pandeemilise gripi vaktsiiniga.